

Asia: VN/35317/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ulosottokaaren muuttamisesta ja siihen liittyvistä laeista

1. Esitys varojen kohdentamisesta saatavan osille

Lausuntonne yleisesti varojen kohdentamista saatavan osille koskevista muutosehdotuksista.

Työttömien Keskusjärjestö kannattaa esitystä. Olemme pitkään pitäneet menettelyä outona, että lainan lyhennykset ensin koskevat korkoja, ei pääomaa. Tämä kokeiluluontoinen uudistus voi tuottaa tärkeää tietoa vaikuttaako se velan perintään aiempaa oikeudenmukaisemmalla tavalla. Itse ongelma on hyvin kuvattu myös lausuntoesityksessä.

”Voimassa oleva sääntely maksujen kohdentamisesta koroille ennen pääomaa voi johtaa ulosottooperinnässä tilanteeseen, jossa perittävät suoritukset lyhentävät vain korkoa, eikä velallinen saa velkojaan ulosoton kautta lainkaan lyhennetyksi, jos velkaa on paljon suhteessa velallisen maksukykyyn. Tällainen tilanne aiheuttaa sen, että velallisen velat ovat ulosotossa perittävänä siihen saakka, kunnes velan täytäntöönpanokelpoisuuden määräaika päättyy, ellei velallinen hakeudu ja pääse velkajärjestelyyn.”

Lausuntonne muutosehdotuksen kohdentamisesta kuluttajaluottoihin.

Emme ihan täysin ymmärrä perusteita miksi tämä menettely kohdistettaisiin vain kuluttajaluottoihin. Mutta joka tapauksessa se on edistystä, että kokeillaan.

Perusteluissa kuvattiin, että "määräaikaisen kokeilun kohteeksi ehdotetaan kuluttajaluottoja, koska niillä arvioidaan olevan keskeinen merkitys luonnollisten henkilöiden ylivelkaantumisen taustalla. Kuluttajaluottoja perivät ulosotossa luottoja myöntävät yritykset sekä perintätoimistot, mikä mahdollistaisi kokeilun vaikutusten rajaamisen ammattimaisiin velkoihin. Kuluttajaluotot ovat myös velkaryhmä, joka on teknisesti helposti tunnistettavissa ulosoton tietojärjestelmästä, mikä mahdollistaisi kokeilun automatisoinnin. Kokeiluun valikoituvat ulosottoasiat on tarkoitus saada poimituksi automaattisesti ulosoton tietojärjestelmästä, jolloin valintaan ei liittyisi ulosottomiehen tapauskohtaista harkintaa."

Kokeilun voisi puolestamme ulottaa koko markkina-alueeseen. Se että kokeillaan satunnaisotolla käyttäytymisvaikutuksia on mielestämme sivuseikka. Tärkeämpänä pidämme eettistä näkökulmaa. Ylivelkaantuminen ei saisi koitua suhteettoman kalliiksi. Suhteettomuus ruokkii myös sitä, että lainaa myönnetään liian heppoisin perustein. Veronmaksajallekin tästä koituu kustannuksia. Ylivelkaantumista voi tapahtua muutoinkin, kuin vain kulutusluottojen kautta.

Lausuntonne varojen kohdentamisjärjestyksen muuttamisen alkamisen edellytyksistä (kuluttajaluoton perimiseksi ollut vuoden aikana vähintään 9 kuukauden ajan voimassa toistuvaistulon ulosmittaus tai maksusuunnitelma, josta tulleet kertymät ovat lyhentäneet vain saatavan korkoa).

Tämä 9 kk raja-alue on pitkä. 3kk - 6kk olisi kohtuullisempi, jos ylipäätään tätä alkamisen edellytystä tarvitaan koeasetelmaan. Vaikutuksia voisi verrata yleiseen käyttäytymiseen vastaavalta ajanjaksolta.

Lausuntonne varojen kohdentamiseen ehdotettujen muutosten vaikutuksesta velallisten ja velkojien asemaan. Arvioitko ehdotetuilla muutoksilla olevan sellaisia vaikutuksia, joita esitysluonnoksessa ei ole tunnistettu?

Olisi mielenkiintoista tietää, miten ulosottovelallisten tulotilanne, hyvinvointi ja työllisyys kehittyvät. Onko näillä asioilla tekemistä, kun velkataakkaa helpotetaan ja mahdollistetaan aiempaa parempi ulospääsy ulosottovelkatilanteesta.

Lausuntonne varojen kohdentamista koskevan lain voimassaoloajasta.

-

2. Etäosallistuminen ja videotallenteen tekeminen

Lausuntonne etäosallistumisesta toimituksiin ja ulosotto selvitykseen koskevista ehdotuksista.

Onhan mahdollista jatkossakin osallistua myös muutoinkin kuin etäosallistumisella. Kaikilla ei ole välineitä tai eivät ole kyvykkäitä (esim. sairastumisen johdosta tms.).

Lausuntonne videotallenteen tekemistä ja säilytysaikaa koskevasta ehdotuksesta.

Kuinka sensitiivisesti mahdollista videomateriaalia käsiteltäisiin ja miten tallennettaisiin? Annettaisiinko video myös asiakkaalle todistusaineistoksi? Nyt jo video- sekä kuvamateriaalia voidaan helpokosti manipuloida.

3. Muut ulosotto-kaaren muutokset

Lausuntonne muista ulosotto-kaareen ehdotetuista muutoksista.

-

Haapakoski Jukka
Työttömien Keskusjärjestö ry